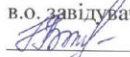

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри педагогіки та
психології дошкільної та початкової освіти
протокол № 8, від 27.09.20 р.
в.о. завідувача кафедри
 (Наталія ВОРОПАЙ)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

2.2.11 ПСИХОПАТОЛОГІЯ

Освітня програма «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Херсон 2021	2.2.11 Психопатологія
Назва освітньої компоненти	
Викладач (і)	Казаннікова Олена Василівна
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/
Контактний тел..	0990054394
Е-mail викладача:	hkazannikova@gmail.com Okazannikova@ksu.ks.ua
Графік консультацій	Тиждень А, пара 4

1. Анотація до курсу. Психопатологія – наука про психічні хвороби, яка вивчає виникнення, прояви та закономірності перебігу психічних захворювань, а також питання їх профілактики, лікування та організації допомоги психічно хворим. Сучасний специфічний етап розвитку суспільства в більшості його сфер набуває характеристик екстремального, це не може не позначитися на стані психічного здоров'я населення. Усяка екстремальність породжує крайності, які потребують спеціальної корекції. Хворобливі процеси, які спричиняють формування стійких психічних та фізичних дефектів, розвиваються за визначеними закономірностями. Тому педагогічні заходи, спрямовані на корекцію дефекту, найбільш ефективні в тому випадку, коли педагог озброєний знанням цих закономірностей. Курс психопатології спрямований на формування у студентів цілісного уявлення про основні форми порушення психічної діяльності, створення теоретичної основи для осмислення випадків патології, які зустрічаються педагогічній практиці, формування методологічного вантажу для аналізу змінених тривалістю хвороби психічних функцій і становлення первісних практичних навичок користування психопатологічним інструментарієм.

2. Мета та цілі курсу.

Мета: Створення у студентів цілісного уявлення про основні форми порушення психічної діяльності, формування знань теоретичних основ науки для самостійного осмислення випадків патології, які зустрічаються на практиці, формування методологічного базису для аналізу змінюваних тривалою хворобою психічних функцій.

Завдання:

- сформувати цілісно-структурний підхід до змісту дисципліни; показати своєрідність співвідношення норми та патології психіки людини;
- розкрити симптомологію, синдромологію і нозологію психічних хвороб;

- навчити використовувати теоретичні знання для самостійного осмислення випадків патології, сформувати вміння проводити аналіз порушень психічних організацій різних сфер психічної діяльності; виробити навички користування методичним арсеналом психопатології і вміння формувати власну думку у вигляді психопатологічного висновку;
- виховувати у студентів відповідальність до виконання завдань курсу, толерантність до осіб з проявами психічної патології.

3. Компетентності та програмні результати навчання.

Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов</p>
Загальні компетентності (КЗ)	<p>ЗК-3. Дослідницько-практико-педагогічна. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.</p> <p>ЗК-4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.</p> <p>ЗК-6. Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи).</p> <p>ЗК-8. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного розв'язання педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.</p> <p>ЗК-11. Здоров'язбережувальна компетентність. Здатність ефективно розв'язувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі початкової школи та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів.</p>

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (КС)	ФК-6. Психологічна компетентність. Здатність до розвитку учнів початкової школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку. Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, соціально-психологічна, аутопсихологічна.
7 – Програмні результати навчання	
ПР-03	Розуміти вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи.
ПР-08	Володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи та стратегії їх урахування в процесі навчання, розвитку й виховання учнів. Складати психолого-педагогічну характеристику на учня та клас.
ПР-17	Вчитися упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.
ПР-18	Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.
ПР-19	Створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин	20	14	56

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
2020-2021	2	Початкова освіта	4	Вибіркова компонента освітньої програми

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Технічне оснащення освітнього процесу є достатнім для проведення аудиторних занять згідно з програмою. У розпорядженні науково-педагогічних працівників навчальні аудиторії, обладнані SMART дошками та технічними демонстраційними засобами наочності (проектори, екрани, телевізори), що дозволяють широко використовувати інтерактивні та мультимедійні засоби навчання.

Спеціально обладнані коворкінг-центр, читальна зала, наукова бібліотека. На території університету є точки бездротового доступу до мережі Інтернет.

Віртуальне навчальне середовище Moodle, Херсонський віртуальний університет, корпоративна пошта, навчально-методичні комплекси дисциплін.

Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях.

7. Політика курсу

Пропущені заняття (лікарняні, мобільність тощо) й невиконані завдання повинні бути відпрацьовані та надані викладачу в день консультації.

Щодо правил поведінки на заняттях: активна участь учасників освітнього процесу в обговоренні тем вивчення, диспутах тощо, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Не дотримання академічної доброчесності стане причиною стягнень, за що можуть відніматися бали.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 10)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Загальна психопатологія					
Лк. – 2г.; Пр.-2 г.	Тема 1: Загальна характеристика психопатології План:	Лекція, практична робота	1, 6,9.	Практичні завдання 1. Тестовий контроль знань. 2. Розв'язання психологічних задач і	5

	<p>1. Предмет психопатології, її зміст.</p> <p>2. Структура психопатології.</p> <p>3. Методологічні основи психопатології. Специфіка психопатологічного обстеження.</p> <p>4. Місце психопатології в системі наук.</p>			<p>вправ.</p> <p>3. Складання термінологічного словнику.</p> <p>4. Альтернативні запитання й завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Порівняйте поняття «психопатологія» і «пато психологія». - Доведіть значення психопатологічних знань в професійній діяльності вчителя початкових класів. - З якою метою використовують психопатологічне обстеження? 	
4г.	<p>Тема 1: Загальна характеристика психопатології. Історія психопатології. Питання для вивчення:</p> <p>1. Витоки психопатології.</p> <p>2. Розвиток психопатології за кордоном.</p> <p>3. Вітчизняна психопатологія.</p> <p>4. Психопатологія у радянські часи.</p> <p>5. Сучасний стан психопатології.</p>	Самостійна робота	1,6,9.	<p>Практичні завдання:</p> <p>1. Проаналізуйте динаміку ставлення до психічно хворої людини.</p> <p>2. Охарактеризуйте соціально-економічну обумовленість ставлення суспільства до психічно хворих.</p> <p>3. Розкрийте сутність феноменологічного, психоморфологічного та конституційного напрямів в психопатології.</p> <p>4. Проаналізуйте діапазон проблем дитячої психопатології.</p>	5
Лк. – 2г. Пр. – 2г.	<p>Тема 2: Проблема норми та патології. Психічна хвороба. План:</p> <p>1. Поняття про норму та патологію, здоров'я та хворобу.</p> <p>2. Визначення психічної хвороби. Клінічні одиниці психічного захворювання.</p> <p>3. Етіологія, патогенез та патоморфологія</p>	Лекція, практичне заняття	1, 2,4,6,12.	<p>Практичні завдання:</p> <p>1. Тестовий контроль знань.</p> <p>2. Розв'язання психологічних задач і вправ.</p> <p>3. Складання термінологічного словнику.</p> <p>4. Альтернативні запитання й завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Охарактеризуйте вплив критичних 	5

	психічних хвороб. 4. Специфіка психічних хвороб у дітей.			періодів розвитку на виникнення і перебіг психічної хвороби. - Проаналізуйте співвідношення понять «симптом» і «синдром» у визначенні патологічного стану. - Порівняйте поняття «психотичний» і «непсихотичний» рівні психічних розладів.	
6г.	Тема 2: Проблема норми та патології. Психічна хвороба. 1. Учіння І.П. Павлова про психічну діяльність. 2. Рефлекторна теорія. Процеси збудження і гальмування. 3. Типи психічної діяльності і сигнальні системи.	Самостійна робота	1, 2, 4, 6, 12.	Практичні завдання: 1. Розкрийте значення теорії І.П. Павлова для психопатології. 2. Охарактеризуйте функціональні блоки мозку (за А. Лурія). 3. Проаналізуйте закономірності процесів збудження і гальмування. 4. Охарактеризуйте підходи до розуміння психічної норми й психічної патології. 5. Розкрийте зв'язок між поняттями «геній» і «психічна хвороба».	5
Лк.- 4г. Пр. – 2г.	Тема 3: Психопатологічні симптоми План: 1. Формальні розлади та психопатологічна продукція. 2. Патологія пізнавальної діяльності. 3. Патологія емоцій. 4. Патологія рухово-вольових функцій. 5. Патологія свідомості.	Лекція, практичне заняття	1, 2, 3, 8, 10.	Практичні завдання: 1. Тестовий контроль знань. 2. Розв'язання психологічних задач і вправ. 3. Складання термінологічного словнику. 4. Альтернативні запитання й завдання: - Розкрийте роль чуттєвого пізнання у створенні адекватного образу світу. - Охарактеризуйте розлади мислення з позиції учіння І.П. Павлова. - Охарактеризуйте патогенез порушень	5

				пам'яті. - Доведіть діагностичне значення емоцій при визначені психічної патології. - Проаналізуйте варіанти патології вольової сфери. - Розкрийте специфіку розладів свідомості в дитинстві	
12	Тема 3: Психопатологічні симптоми Питання для вивчення: 1.Структура пізнавальної діяльності людини. 2.Афективна сфера людини. 3.Свідомість як вищий рівень психіки	Самостійна робота	1,2,3,8,10.	Практичні завдання: 1.Охарактеризуйте специфіку розладів чуттєвого пізнання, пам'яті, емоцій мислення та волі у дітей. 2. Проаналізуйте розлади потягів у дітей. 3.Особливості аутопсихічної орієнтації у дітей.	5
					30 балів
Модуль 2. Клініко-психологічна характеристика психічних захворювань					
Лк. – 2г. Пр. – 2г.	Тема 4: Клініко-психологічна характеристика шизофренії План: 1.Загальні відомості про шизофренію. 2.Основні клінічні ознаки шизофренії. 3.Етіологія та патогенез шизофренії. 4.Форми та специфіка шизофренії у дітей. 5. Лікування та психолого-педагогічна підтримка дітей, що хворіють на шизофренію.	Лекція, практичне заняття	1,4,5,11.	Практичні завдання: 1. Тестовий контроль знань. 2. Розв'язання психологічних задач і вправ. 3.Відповіді на альтернативні запитання: - Розкрийте соціальне значення шизофренії. - Проаналізуйте зв'язок шизофренічного процесу у дітей із критичними періодами розвитку. - Охарактеризуйте поліморфізм	8

				симптомів і синдромів шизофренії та їх специфіку у дітей. - Проаналізуйте напрями реабілітації хворих на шизофренію.	
10г.	Тема 4: Клініко-психологічна характеристика шизофренії Питання для вивчення: 1.Клініко-психологічна характеристика раннього дитячого аутизму. 2. Порівняльна характеристика аутизму, шизофренії та раннього дитячого аутизму. 3. Диференційна діагностика шизофренії та РДА.	Самостійна робота	1,4,5,11.	Практичні завдання: 1.Проаналізуйте сучасні погляди на проблему раннього дитячого аутизму. 2.Розкрийте причини шизофренії та раннього дитячого аутизму. 3. Охарактеризуйте психологічні особливості дітей із раннім дитячим аутизмом.	4
Лк. – 2г; Пр. – 2г.	Тема 5: Клініко-психологічна характеристика епілепсії План: 1. Загальні відомості про епілепсію. 2.Судомний та без судомний напади при епілепсії. 3. Психічні еквіваленти при епілепсії (гострі та хронічні розлади при епілепсії). 4. Специфіка перебігу епілепсії у дітей. 5. Профілактичні, лікувальні та корекційні заходи при епілепсії.	Лекція, практичне заняття	1,3,4,7,8.	Практичні завдання: 1. Тестовий контроль знань. 2. Розв'язання психологічних задач і вправ. 3. Складання термінологічного словнику. 4. Альтернативні запитання й завдання: - Охарактеризуйте дитячі форми епілепсії. - Розкрийте варіанти прогнозу епілепсії у дітей. - Сформулюйте рекомендації батькам і педагогам щодо надання першої допомоги при епілептичному нападі. - Сформулюйте правила життя при епілепсії (для дітей і дорослих).	8

8г.	<p>Тема 5: Клініко-психологічна характеристика епілепсії</p> <p>Питання для вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Порівняльна характеристика істерики та епілептичного нападу у дітей. 2. Причини та ознаки істерії у дітей. 3. Корекція негативних поведінкових реакцій у дітей. 	Самостійна робота		<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Проаналізуйте причини виникнення істерики у дітей. 2. Охарактеризуйте фактори формування негативних поведінкових реакцій у дітей. 3.Проаналізуйте критерії оцінки психічного здоров'я дитини. 4. Сформулюйте рекомендації для батьків та педагогів щодо попередження і усунення істеричних нападів. 	4
Лк. – 4г.; Пр. – 2г.	<p>Тема 6. Клініко-психологічна характеристика розумової відсталості</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Визначення та класифікація розумової відсталості. 2. Етіологія розумової відсталості. 3. Олігофренія як уроджена слабкоумкість. 4. Набута слабкоумкість. Деменція. 5. Реабілітація розумово відсталих 	Лекція, практичне заняття		<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестовий контроль знань. 2. Розв'язання психологічних задач і вправ. 3. Складання термінологічного словнику. 4. Альтернативні запитання й завдання: <ul style="list-style-type: none"> - Проаналізуйте та порівняйте причини олігофренії та деменції. - Охарактеризуйте ступені слабкоумкості (педагогічна класифікація) - Порівняйте прогноз хвороби при олігофренії та деменції 	8
2г.	<p>Тема 6: Клініко-психологічна характеристика розумової відсталості</p> <p>Питання для вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Розумовий розвиток та його показники. 2. Диференційовані форми олігофренії. 	Самостійна робота	1,3,4,7,8.	<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Охарактеризуйте вірусні, бактеріальні та паразитарні форми олігофренії. 2. Розкрийте ознаки олігофренії, спричиненою гемолітичною хворобою 	5

	3.Генетично обумовлена розумова відсталість. 3. Хромосомні мутації як причина олігофренії.			новонароджених. 3. Проаналізуйте спадково обумовлені форми олігофренії: хвороба Дауна, синдром Клайнфелтера, синдром Шершевського-Тернера, фенілпіровіноградна олігофренія та ін..	
Лк. - 4г.; Пр. – 2г.	Тема 7: Клініко-психологічна характеристика психогенній План: 1.Загальні відомості про психогенії. 2.Причини та прояви реактивного психозу. 3. Причини та систематика неврозів. 4. Специфіка прояву психогенній у дітей. 5. Психолого-педагогічна підтримка дітей із психогеніями.	Лекція, практичне заняття		Практичні завдання: 1. Тестовий контроль знань. 2. Розв'язання психологічних задач і вправ. 3. Складання термінологічного словнику. 4. Альтернативні запитання й завдання: - Порівняйте реактивний психоз та невроз як форми психогенній. - Охарактеризуйте види реактивного психозу. - Охарактеризуйте види неврозу, властиві для дітей. - Розкрийте особливості прояву психопатій та акцентуацій характеру в дитинстві.	8
8г.	Тема 7: Клініко-психологічна характеристика психогенній Теми для вивчення: 1.Роль депривації у виникненні психогенних розладів у дітей. 2. Вікова специфіка психогенних факторів. 3. Причини щкільних неврозів. 4. Діагностика психогенних розладів.	Самостійна робота		Практичні завдання: 1. Охарактеризуйте критерії психічного здоров'я дитини. 2.Проаналізуйте причини порушення психічного здоров'я у дітей. 3.Розкрийте своєрідність впливу психогенних факторів на психічне здоров'я дитини. 4. Покажіть роль депривації у порушенні психічного здоров'я дитини. 5. Розробіть поради та рекомендації для	5

				педагогів і батьків щодо збереження психічного здоров'я дітей.	
					50 балів
		д/залік		<ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет психопатології, її зміст. 2. Структура психопатології. 3. Методологічні основи психопатології. Специфіка психопатологічного обстеження. 4. Місце психопатології в системі наук. 5. Поняття про норму та патологію, здоров'я та хворобу. 6. Визначення психічної хвороби. Клінічні одиниці психічного захворювання. 7. Етіологія, патогенез та патоморфологія психічних хвороб. 8. Специфіка психічних хвороб у дітей. 9. Формальні розлади та психопатологічна продукція. 10. Патологія пізнавальної діяльності. 11. Патологія емоцій. 12. Патологія рухово-вольових функцій. 13. Патологія свідомості. 14. Загальні відомості про шизофренію. 15. Основні клінічні ознаки шизофренії. 16. Етіологія та патогенез шизофренії. 17. Форми та специфіка шизофренії у дітей. 18. Лікування та психолого-педагогічна підтримка дітей, що хворіють на шизофренію. 	

				<p>19. Загальні відомості про епілепсію.</p> <p>20. Судомний та без судомний напади при епілепсії.</p> <p>21. Психічні еквіваленти при епілепсії (гострі та хронічні розлади при епілепсії).</p> <p>22. Специфіка перебігу епілепсії у дітей.</p> <p>23. Профілактичні, лікувальні та корекційні заходи при епілепсії.</p> <p>24. Визначення та класифікація розумової відсталості.</p> <p>25. Етіологія розумової відсталості.</p> <p>26. Олігофренія як уроджена слабкоумкість.</p> <p>27. Набута слабкоумкість. Деменція.</p> <p>28. Реабілітація розумово відсталих</p> <p>29. Загальні відомості про психогенії.</p> <p>30. Причини та прояви реактивного психозу.</p> <p>31. Причини та систематика неврозів.</p> <p>32. Специфіка прояву психогенній у дітей.</p> <p>33. Особливості прояву психопатій та акцентуацій характеру в дитинстві.</p> <p>34. Причини та особливості шкільних неврозів.</p> <p>35. Психолого-педагогічна підтримка дітей із психогеніями.</p>	
--	--	--	--	--	--

9. Система оцінювання та вимоги

Модуль 1. Загальна психопатологія (30 балів)

Усна відповідь і виконання практичних завдань – 10 балів.

Виконання контрольних тестів – 5 балів.

Виконання завдань модулю самостійної роботи – 15 балів.

Модуль 2. Клініко-психологічна характеристика психічних захворювань (50 балів)

Усна відповідь і виконання практичних завдань – 20 балів.

Виконання контрольних тестів – 12 балів.

Виконання завдань модулю самостійної роботи – 18 балів.

Диф. залік (20 балів)

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Бухановский А.О. Общая психопатология: Пособие для врачей. Рн/Д: Феникс, 2003. 416с.
2. Гарбузов В.И. Нервные и трудные дети. М.: АСТ, 2005. 351с.
3. Гурьева В.А. Психогенные расстройства у детей и подростков. М.: Крон-Пресс, 1996. 208с.
4. Критерії діагностики та принципи лікування розладів психіки і поведінки у дітей та підлітків / За ред. П.В. Волошина. Харків, 2001. 246с.
5. Медіна Дж. Правила розвитку мозку дитини. К.: Наш формат, 2017. 320с.
6. Психопатология детского возраста. Хрестоматия / Под ред. А.Ю. Егорова. СПб.: Дидактика Плюс, 2002. 368с.
7. Селецкий А.И. Психопатология детского возраста. К.: Вища школа, 1987. 296с.
8. Сучасні аспекти загальної психопатології. Навчальний посібник / За ред. Л.М. Юр'євої. Дніпропетровськ, 2008. 162с.
9. Терещенко Л.А. Як зберегти психічне здоров'я дітей 5-7 років. К.: Редакції газет з дошкільної та початкової освіти, 2012. 104с..

Додаткові

10. Костриця Л.М. Дитина у кризовому суспільстві. К.: Шкільний світ, 2016. 136с.
11. Максимова Н.Ю., Милютин Е.Л. Курс лекцій по детской патопсихологии. Учебное пособие. Рн/Д.: Феникс, 2000. 576с.
12. Мамайчук І.І., Смирнова М.І. К.: Редакції загально педагогічних газет, 2012. 120с.
13. Худик В.О. Дитяча патопсихологія / В.О. Худик. К.: Здоров'я, 1997. 96с.

Інтернет-ресурси

14. <http://www.spanna.pl.ua/index.php/biblioteka-sp-anna/rozrobki-sp-anna/112-psikhologichnij-suprovid>
15. https://pidruchniki.com/17910211/psihologiya/psihologichnij_suprovid
16. <https://vseosvita.ua/library/psihologichnij-suprovid-realizacia-pidhodiv-v-osvitnomu-procesi-16126.html>

17. <https://www.cuspu.edu.ua/ua/vseukrainska-naukovo-praktychna-internet-konferentsiia-psykholohichni-umovy-standovlennia-osobystosti-u-suchasnomu-suspilstvi/prohrama/6219-psykholohichnyy-suprovid-standovlennya-osobystosti-v-osvitnomu-prostori>
18. <http://316shkola.kiev.ua/psihologichnij-suprovid-navchalno-vihovnogo-procesu>
19. <https://vseosvita.ua/library/psihologichnij-suprovid-u-dnz-13082.html>
20. http://art_cpps.klasna.com/uk/site/psikhologichnij-suprovid-ditei-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-1.html